

Wyrok z dnia 25 listopada 2005 r.

I PK 89/05

Ciężar udowodnienia niezdolności do pracy pracownika stawiającego się do niej po wyczerpaniu okresu pobierania zasiłku chorobowego (art. 53 § 1 pkt 1 lit. b k.p.) spoczywa na pracodawcy, który powinien skierować pracownika na odpowiednie badania lekarskie.

Przewodniczący SSN Józef Iwulski, Sędziowie SN: Krystyna Bednarczyk, Roman Kuczyński (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 25 listopada 2005 r. sprawy z powództwa Marka K. przeciwko Przedsiębiorstwu Przemysłu Bawełnianego „Z.” SA w Z. o odszkodowanie i ekwiwalent za urlop, na skutek kasacji powoda od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łomży z dnia 29 grudnia 2004 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu-Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łomży do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego

U z a s a d n i e n i e

W dniu 26 maja 2004 r. spółka „Z.” SA w Z. rozwiązała umowę o pracę z Markiem K. na podstawie art. 53 § 1 pkt 1 lit. b k.p. Powód Marek K. wniósł o zasądzenie od Przedsiębiorstwa Przemysłu Bawełnianego „Z.” SA w Z. kwoty 21.011,40 zł tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę oraz kwoty 12.204,45 zł tytułem ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy. Uzasadniając powództwo Marek K. wyjaśnił, że przez 6 miesięcy korzystał ze zwolnienia lekarskiego, które następnie zostało przedłużone do 270 dni, to jest do dnia 25 maja 2004 r., i gdy w dniu 26 maja 2004 r. stawiał się do pracy nie było podstaw do rozwiązania z nim umowy o pracę bez wypowiedzenia na podstawie art. 53 § 1 pkt 1 lit. b k.p., bowiem w tym dniu był zdolny do podjęcia pracy.

Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Zambrowie wyrokiem z dnia 15 października 2004 r. oddalił powództwo o odszkodowanie i umorzył postępowanie w części dotyczącej żądania zapłaty kwoty 12.204,45 zł tytułem ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy. Sąd pierwszej instancji miał na względzie poczynione ustalenia faktyczne, w tym przede wszystkim przedstawione zaświadczenie lekarskie o niezdolności do pracy stwierdzające niezdolność powoda do pracy w okresie od 27 kwietnia 2004r. do 28 maja 2004 r. oraz dowód (przedstawiony przez powoda) w postaci orzeczenia lekarza orzecznika ZUS z dnia 18 maja 2004 r. stwierdzającego z tym dniem zdolność powoda do pracy. Biorąc powyższe pod uwagę Sąd uznał, że zaświadczenie stwierdzające niezdolność powoda do pracy w okresie od 27 kwietnia 2004 r. do 28 maja 2004 r. było wiążące dla oceny zdolności powoda do pracy dokonanej przez pracodawcę. Sąd Rejonowy stwierdził, iż wobec posiadania przez pozwanego pracodawcę zaświadczenia o niezdolności powoda do pracy do dnia 28 maja 2004 r. wydanego we właściwym trybie, pozwany nie miał obowiązku skierowania powoda na kontrolne badania lekarskie w celu ustalenia zdolności do wykonywania pracy na dotychczasowym stanowisku. Według Sądu pierwszej instancji wobec istnienia niezdolności powoda do pracy stwierdzonej zaświadczeniem ZUS, pracownik powinien powstrzymać się od wykonywania pracy, a pracodawca nie może dopuścić do pracy osoby wobec której orzeczono niezdolność do pracy. Właśnie dlatego nie miało decydującego znaczenia w ocenie tego Sądu orzeczenie lekarza orzecznika ZUS wydane w celu przyznania świadczenia rehabilitacyjnego, gdyż stanowiło ono jedynie podstawę decyzji w sprawie tego świadczenia. Stąd należało uznać, że niezdolność powoda do pracy trwała dłużej niż łączny okres pobierania z tego tytułu wynagrodzenia i zasiłku.

Powyższy wyrok powód zaskarżył apelacją i zarzucił rażące naruszenie przepisów postępowania mające decydujący wpływ na wynik sprawy, a wyrażające się w zaniechaniu przez Sąd Rejonowy przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych z zakresu medycyny pracy i psychiatrii, pomimo uprzedniego wydania postanowienia o dopuszczeniu takiego dowodu dla oceny zdolności powoda do pracy w dniu 26 maja 2004 r.

Sąd drugiej instancji uznał, że dowód z opinii biegłych lekarzy z zakresu medycyny pracy i psychiatrii na okoliczność ustalenia, czy powód był zdolny do pracy w dniu 26 maja 2004 r. nie miał wpływu na wynik procesu - ponieważ przeprowadzenie takiego dowodu nie było celowe. Jak prawidłowo ustalił Sąd pierwszej instancji zło-

żone przez powoda w pozwanym zakładzie pracy w kwietniu 2004 r. zaświadczenie lekarskie z dnia 26 kwietnia 2004 r. o niezdolności powoda do pracy w okresie od 27 kwietnia 2004 r. do 28 maja 2004 r. było wystarczające dla oceny jego stanu zdrowia w dniu 26 maja 2004 r. a więc po tym gdy minął już przedłużony okres zasiłkowy - 270 dni. Skarżący chcąc wykazać, że był zdolny do podjęcia pracy wcześniej, działając konsekwentnie, powinien zgłosić się do pozwanego pracodawcy już w dniu 18 maja 2004 r., a więc niezwłocznie po stwierdzeniu przez lekarza orzecznika ZUS, iż jest zdolny do pracy - a nie dopiero w dniu 26 maja 2004 r., jak to w rzeczywistości uczynił. Wobec powyższego Sąd pierwszej instancji prawidłowo ustalił, iż wobec posiadania przez pozwanego zaświadczenia lekarskiego o niezdolności powoda do pracy w dniu 26 maja 2004 r. nie miał on obowiązku skierowania powoda na kontrolne badania lekarskie w celu ustalenia zdolności powoda do wykonywania pracy, skoro w tej dacie istniały podstawy do rozwiązania z powodem umowy o pracę na podstawie art. 53 §1 pkt 1 lit. b k.p. Uznając wszystkie zarzuty zgłaszane w apelacji za bezzasadne oraz przyjmując za własne ustalenia faktyczne i ocenę prawną dokonane przez Sąd pierwszej instancji - Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. apelację oddalił.

W kasacji powód wskazał na nieważność postępowania wynikającą z art. 379 pkt 5 k.p.c. w związku z art. 240 § 1 k.p.c. w związku z art. 278 § 1 k.p.c. oraz naruszenie prawa materialnego poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 53 § 1 pkt 1 lit. b k.p. oraz niezastosowanie art. 53 § 3 k.p. oraz art. 8 k.p.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja okazała się uzasadniona, choć nie wszystkie jej zarzuty mają usprawiedliwione podstawy. Nie powoduje nieważności postępowania, przez pozbawienie strony możliwości obrony jej praw, nieprzeprowadzenie dowodu z opinii biegłych lekarzy sądowych na wnioskowaną przez powoda okoliczność niezdolności do pracy z powodu choroby w dniu 26 maja 2004 r., dopuszczonego przez Sąd, natomiast brak uchylecia wydanego w tym względzie postanowienia dowodowego (co dopuszcza przepis art. 240 § 1 k.p.c.), stanowi uchybienie, mogące mieć wpływ na wynik sprawy. Sąd pierwszej instancji bowiem trafnie uznał za istotę sprawy ocenę zdolności powoda do pracy w dniu 26 maja 2004 r., lecz stwierdzając, że był do niej zdolny, nie oparł tego twierdzenia na żadnym dowodzie, mimo że dowód taki zamierzał

przeprowadzić, a jednocześnie - zasadnie - ocenił, że dla oceny tej zdolności nie ma znaczenia orzeczenie lekarza orzecznika ZUS wydane dla celów przyznania świadczenia rehabilitacyjnego (dla którego powód nie spełnił warunków ze względu na zachowanie zdolności do pracy). Akceptacja takich ustaleń Sądu pierwszej instancji przez Sąd Okręgowy narusza przepis art. 233 § 1 k.p.c. i prowadzi do błędnej wykładni art. 53 § 1 pkt 1 lit. b i § 3 k.p. Poza sporem jest bowiem, że do dnia 25 maja 2004 r. powód był niezdolny do pracy z powodu choroby i wystąpiły warunki uprawniające pracodawcę do rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia (art. 53 § 1 pkt 1 lit. b k.p.). Jednakże w dniu 26 maja 2004 r. powód stawiał się do pracy i na ten dzień nie posiadał zaświadczenia o niezdolności do pracy. Wprawdzie nie był zdolny do pracy w dniach 27 i 28 maja 2004 r., jednakże nie jest wiadome, czy przyczyny tej niezdolności były tożsame z powodującymi dotychczasową niezdolność. Ciężar udowodnienia stawiającemu się do pracy pracownikowi po wyczerpaniu okresu niezdolności do pracy z powodu choroby dalszego występowania tej niezdolności, spoczywa na pracodawcy, który powinien skierować pracownika na stosowne badania, skoro po myśli art. 53 § 3 k.p. rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia nie może nastąpić po stawieniu się pracownika do pracy. Z kolei uprawnienia pracodawcy do rozwiązania z pracownikiem umowy o pracę bez wypowiedzenia na podstawie art. 53 § 1 pkt 1 lit. b k.p. jest niezależne od współdziałania z organem rentowym w szczególności w sprawie ustalenia prawa do świadczenia rehabilitacyjnego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 listopada 2004 r., I PK 649/03, OSNP 2005 nr 12, poz. 173). Zatem wiedza pracodawcy, że wnioskodawcy odmówiono świadczenia rehabilitacyjnego nie może zastępować wykazania pracownikowi we właściwym trybie, iż na dzień następujący po dniu wyczerpania okresu uprawniającego pracodawcę do rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia był on faktycznie niezdolny do jej podjęcia. Ta sama wiedza Sądu *meriti*, wynikająca z prawomocnego wyroku oddalającego roszczenie w sprawie o świadczenie rehabilitacyjne, nie może zwalniać od przeprowadzenia dowodu na okoliczność zdolności do pracy w określonym dniu (stawienia się do pracy po wyczerpaniu okresu zasiłkowego) w sytuacji, gdy na wniosek powoda dowód taki został dopuszczony, a postanowienia dowodowego nie uchylono bądź nie zmieniono.

Z powyższych motywów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 393¹³ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

=====